

Список літератури

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Оперативний гендерний аналіз ситуації в Україні 4 травня 2022 р. URL: <https://www.msp.gov.ua>
3. Love H.B., Stephens A., Fosdick B.K. et al. The impact of gender diversity on scientific research teams: a need to broaden and accelerate future research. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2022. № 9. P. 386.
4. Fathima F.N., Awor P., Yen Y.-C., Gnanaselvam N.A., Zakham F. Challenges and coping strategies faced by female scientists-A multicentric cross sectional study. *PLoS ONE*. 2020. № 15(9). doi: 10.1371/journal.pone.0238635
5. Zhang H.-H., Ding C., Schutte N. S., & Li R. How Team Emotional Intelligence Connects to Task Performance: A Network Approach. *Small Group Research*. 2020. № 51(4). P. 492–516.
6. Petchenko, M. V., Hlazunova, O. O., Hyrenko, V. O., & Lytovchenko, T. A. (2022). Henderna nerivnist u systemi sotsialno-trudovykh vidnosyn: problemy ta perspektyvy podolannia [Gender Inequality in the System of Social and Labor Relations: Problems and Prospects for Overcoming]. *Demohrafiia ta sotsialna ekonomika - Demography and Social Economy*, 4 (50), 136-154. <https://doi.org/10.15407/dse2022.04.136>

УДК 629.7.07-055.2

Петченко М.В., к.е.н., доцентка**Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків, Україна****ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1104-5717>****Скачкова І.А., к.т.н., доцентка, наукова співробітниця****ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3822-538X>****Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна****ЖІНКИ-ПЛОТЕСИ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ АВІАЦІЇ**

На сьогоднішній день в умовах гуманізації та демократизації суспільства питання гендерної рівності є досить актуальними у всьому світі.

Рівні можливості чоловіків та жінок відіграють ключову роль у реалізації людського потенціалу, тому що залучення жінок у такі галузі, як аерокосмічна, металургійна, машинобудування та багато інших, забезпечує економічне зростання країни в цілому. Існують такі галузі, в яких людству доведеться пройти довгий шлях для досягнення повної рівності чоловіків і жінок з погляду їхніх прав та можливостей.

Авіаційна галузь є однією з найдинамічніших і найскладніших галузей у світі, і з роками вона значно еволюціонувала. Від першого успішного польоту братів Райт у 1903 році авіаційна галузь стала свідком численних технологічних досягнень, нормативно-правової бази та заходів безпеки, які зробили повітряні подорожі безпечнішими та ефективнішими.

Аналізуючи найпопулярніші професії за пошуком в інтернеті, виявилось, що найпопулярнішими професіями по всьому світу є (рис. 1):

- 1) пілот – 930630 запитів;
- 2) письменник – 801 200 запитів;
- 3) танцівниця – 278 720 запитів;
- 4) ютубер – 195 070 запитів;
- 5) підприємець – 178 380 запитів.



Рисунок 1 - Найпопулярніші професії світу за пошуком в інтернеті

Однак, незважаючи на прогрес, жінки-пілотеси залишаються недостатньо представленими в авіаційній галузі. За даними міжнародної асоціації авіаційного транспорту, жінки складають лише 5% від загальної кількості кадрового складу пілотів, які працюють в авіаційній галузі. Причини такої гендерної нерівності багатогранні і включають відсутність рольових моделей, гендерні стереотипи та дискримінацію. Однак, незважаючи на ці виклики, багато жінок долають бар'єри і роблять значний внесок в побудові кар'єри в авіаційній галузі.

Жінки стикаються з переважаючими в авіаційному секторі перешкодами. Отримати роботу за професією пілотеси є певний виклик, і необхідно створити можливості для підтримки участі жінок та розширення їхніх прав та можливостей у діяльності авіаційної галузі.

Першою жінкою в історії світової авіації стала французенка Еліза Дерош, вона отримала посвідчення пілота 08 березня 1910 року.

Невдовзі інші жінки почали долати бар'єри в авіації. Так Гаррієт Квімбі стала першою американською жінкою, яка отримала ліцензію пілота в 1911 році. Під час Першої світової війни жінки-пілотеси відігравали вирішальну роль у переправленні літаків, тестуванні нових літаків та навчанні пілотів-чоловіків. У 1932 році Амелія Ерхарт стала першою жінкою, яка самостійно перелетіла Атлантичний океан, проклавши шлях для майбутніх поколінь жінок-пілотес.

Незважаючи на значні успіхи, досягнуті жінками-пілотами в перші роки розвитку авіації, гендерна дискримінація продовжувала залишатися значним

бар'єром для жінок, які прагнули зробити кар'єру в авіації. У Сполучених Штатах жінкам не дозволяли керувати військовими літаками до 1976 року, і лише в 1977 році перша жінка-пілотеса комерційної авіації Емілі Хауелл Ворнер була прийнята на роботу в авіакомпанію Frontier Airlines.

Першою курсанткою Кременчуцького льотного училища цивільної авіації стала Галина Расторгуєва, дочка відомого льотчика Віктора Расторгуєва. У стінах Кременчуцького льотного училища Галина Вікторівна освоїла пілотування вертольота Мі-4 у 1965 році, а в 1967 році – пілотування вертольота Мі-8. Вісімнадцять років Расторгуєва пропрацювала льотчиком-випробовувачем у науково-виробничому об'єднанні «Зліт». У 1975 році було встановлено шість жіночих світових рекордів, серед яких чотири рекорди швидкості польоту.

Льотчиці-спортсменки аероклубів відстоювали право літати професійно, та в 1973 році було організовано перший спеціальний жіночий набір у Кременчуцькому льотному училищі. Серед них були: Анна Антоненко, Валентина Іванова, Валентина Королькова, Надія Локтаєва. Їхня сумлінна праця та відданість професії прославляють цивільну авіацію та жінку в авіації.

З Кременчуцьким льотним училищем пов'язана доля Інни Андріївни Копец, єдиної в світі жінки, яка налітала на гелікоптерах 11500 годин, була командиром жіночих екіпажів, які встановили 15 світових рекордів.

Романтична професія об'єднує сильних, сміливих. «Кучері в хмаринках» – так грайливо називає себе на сторінках соціальних мереж випускниця Кременчуцького льотного коледжу Юлія Слободянюк. З самого дитинства маленька Юля обрала професію пілотеси та ніколи не зрадила своїй мрії. Сьогодні вона професіонал високого рівня, друга пілотеса SkyUP Airlines, за її плечима 1200 год. у небі, пів року польотів Африкою.

Аліна Бабінська, також випускниця Кременчуцького льотного коледжу, успішно продовжує справу свого батька, працює командиром повітряного судна Мі-2 в авіакомпанії «Мотор Січ».

Жінки-пілотеси привносять в авіаційну галузь унікальний набір навичок і перспектив. По-перше, доведено, що жінки-пілотеси не поступаються чоловікам у навичках пілотування, прийнятті рішень та орієнтуванні в ситуації. Дослідження, проведене Міжнародним товариством жінок-пілотес авіакомпаній, показало, що жінки-пілоти мають вищі показники безпеки польотів, ніж їхні колеги-чоловіки.

Крім того, жінки-пілотеси також слугують прикладом для наслідування для майбутніх поколінь жінок, які прагнуть зробити кар'єру в авіації. Чим більше жінок долають бар'єри в авіаційній галузі, тим більше молодих дівчат бачать, що авіація - це життєздатний кар'єрний шлях, і що стать не повинна обмежувати їхні потенціал.

Крім того, жінки-пілотеси можуть допомогти вирішити проблему дефіциту пілотів, який, як очікується, вплине на авіаційну галузь у найближчі роки. В умовах нинішнього дефіциту пілотів авіаційна галузь повинна шукати невикористані резерви для задоволення зростаючого попиту на авіаперевезення. Залучаючи більше жінок-пілотес, галузь може збільшити свій

кадровий резерв і задовольнити зростаючий попит на авіаперевезення.

Авіаційній галузі потрібні далекоглядні підходи та інновації, щоб впоратися з попитом, зумовленим економічним розвитком, з метою забезпечення свого трансформування та задоволення майбутніх потреб.

Таким чином, жінки-пілотеси є невід'ємною частиною авіаційної промисловості, при цьому додаючи в авіацію унікальний набір навичок і перспектив. Незважаючи на значні успіхи, досягнуті жінками-пілотами за ці роки, гендерна дискримінація та недостатнє представництво залишаються серйозними перешкодами для жінок, які прагнуть продовжити кар'єру в авіації. Сприяючи гендерній різноманітності в авіації, авіаційна промисловість може працювати над тим, щоб подолати ці бар'єри та створити більш унікальну та різноманітну робочу силу. Жінки-пілотеси в Європі та Україні зробили значний внесок в розвиток авіаційної галузі і продовжують служити зразком для наслідування для здобувачок вищої освіти, випускниць, які прагнуть продовжити кар'єру в авіації. Галузь має продовжувати працювати над просуванням гендерної рівності та забезпеченням того, щоб усі люди мали можливість реалізовувати свої мрії в авіаційній галузі.

Список літератури

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752-р «Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки».

2. Kathy Davis, Mary Evans, Judith Lorber (eds.). Handbook of Gender and Women's Studies (англ.). Sage, 2006. ISBN 978-1-4462-0684-3.

УДК 316.312

Расторгуєва Н.О., слідчий відділу розслідування злочинів загальнокримінальної спрямованості

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1234-2767>

Харківське районне управління поліції Головного управління національної поліції в Харківській області, м. Харків, Україна

ПРОБЛЕМАТИКА ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Нерівність за ознакою статі певною мірою притаманна всім суспільствам, незалежно від рівня соціально-економічного розвитку, державного ладу або політичного устрою країни. Різні соціальні ролі, які покладає суспільство на жінок та чоловіків, визначають нерівні можливості реалізації цих гендерних груп в окремих сферах життя: в доступі до владних структур, здобутті освіти, становищі на ринку праці та можливостях отримання доходу, володінні власністю і прийнятті рішень на рівні домогосподарства тощо [1, с. 127].

На сьогодні, у суспільстві проблема розуміння гендерної ідентифікації,